

VASCULITISEK

Dr. Dulic Sonja egyetemi tanársegéd
SZTE Reumatológiai és Immunológiai Klinika

CHAPEL HILL

- 7 csoport
- Erek mérete
- Vasculitis eredete
- Egyéb betegséggel asszociáció

Large vessel vasculitis (LVV)
Takayasu arteritis (TAK)
Giant cell arteritis (GCA)
Medium vessel vasculitis (MVV)
Polyarteritis nodosa (PAN)
Kawasaki disease (KD)
Small vessel vasculitis (SVV)
Antineutrophil cytoplasmic antibody (ANCA)-associated vasculitis (AAV)
Microscopic polyangiitis (MPA)
Granulomatosis with polyangiitis (Wegener's) (GPA)
Eosinophilic granulomatosis with polyangiitis (Churg-Strauss) (EGPA)
Immune complex SVV
Anti-glomerular basement membrane (anti-GBM) disease
Cryoglobulinemic vasculitis (CV)
IgA vasculitis (Henoch-Schönlein) (IgAV)
Hypocomplementemic urticarial vasculitis (HUV) (anti-C1q vasculitis)
Variable vessel vasculitis (VVV)
Behçet's disease (BD)
Cogan's syndrome (CS)
Single-organ vasculitis (SOV)
Cutaneous leukocytoclastic angiitis
Cutaneous arteritis
Primary central nervous system vasculitis
Isolated aortitis
Others
Vasculitis associated with systemic disease
Lupus vasculitis
Rheumatoid vasculitis
Sarcoid vasculitis
Others
Vasculitis associated with probable etiology
Hepatitis C virus-associated cryoglobulinemic vasculitis
Hepatitis B virus-associated vasculitis
Syphilis-associated aortitis
Drug-associated immune complex vasculitis
Drug-associated ANCA-associated vasculitis
Cancer-associated vasculitis
Others

ÁLTALÁNOSSÁGBAN

Definíció: Érfalban zajló gyulladás (IC-k, autoAT, egyéb immun. /érfal autoAg)

Pathomechanizmus:

Lokális tünetek (ischaemia, gyulladás)

Szisztémás gyulladással válasz

Etiológia: Primer / Secunder

PRIMER

Felosztásuk:

Erek mérete szerint történik

Továbbosztályozás:

Jellemző antitest /fehérje alapján
(cryoglobulin)

Jellemző karakterisztika alapján
(EGPA)

SECUNDER

Felosztásuk:

Gyógyszer indukálta

Fertőzéshez társuló (vírus /baktérium)

Szisztémás autoimmun kórképhez társuló

(Sjögren, SLE, recidiváló polychondritis)

Paraneoplasias

SECUNDER SYSTEMAS VASCULITISEK

Rheumatoid arthrtitis : lábszárfekély, mononeuritis multiplex, purpura, GI

Hajlam: shared epitóp, antiCCP, RF, extraart. érintettség.

Diff dg: arteriosclerosis, antiphospholipid sy, steroid mh

SLE: ulcus, bőrvasculitis, hypocomplementaemias urticaria vasculitis, *agyi/ visceralis vasculitis*

Crp emelkedés

Sjögren sy: purpura , neuropathia, GN - lymphoma rizikó nő!

C4 csökkenés

FELISMERÉSÜK

Bőrtünet és/ vagy nyálkahártya tünet

Belsőszervi tünetek

Laboreltérések

Karakterisztikus radiológiai/ endoscopos eltérések

BŐR/ NYÁLKAHÁRTYA TŰNETEK

Tünet	Vasculitis	Differenciálás
Raynaud	PAN Cryoglobulinaemias vasculitis	Scleroderma APS, SLE MCTD TOS Buerger kór
Purpura	Cryoglobulinaemias vasc. Schönlein – Henoch EGPA	Secunder vasculitis SS-ben Lymphomák
Pyoderma gangrenosum	Behcet	IBD PAPA sy, Lymphomák
Ulcusok	GPA PAN Behcet	SLE, APS, IBD Ischaemias Buerger kór

BELSZERVI TÜNETEK

BELSZERVI TÜNETEK

Tünet	Vasculitis	Differenciálás
Szem	GPA – retinitis, uveitis scleritis, episcleritis GCA- AION Behcet –uveitis, retinitis	Sjögren, SPA fertőzés (toxoplasmosis, közönséges conjunctivitis)
Fejfájás	GCA	lupus headache, APS egyéb
F.o.g. Légúti	GPA septum perforatio, nyeregorr <u>Felső:</u> EGPA GPA subglott. sten. <u>Alsó:</u> GPA – fix infiltr. stb MPA EGPA – nem fix	congenitalis septum eltérések sinusitis, allergia, rhinitis, asthma atípusos pneumonia TBC-s caverna SLE –hamorrh. alveolitis

BELSZERVI TÜNETEK

„Vattatépés-szerű” léziók („cotton wool spots”),
microhaemorrhagiák - retinalis
microvascularis károsodás miatt

SLE, Wegener
diabetes, malignus hypertonia, HIV,
syphilis

Infiltrált erek
vasculitises perivascularis lymphocytás
infiltrátum

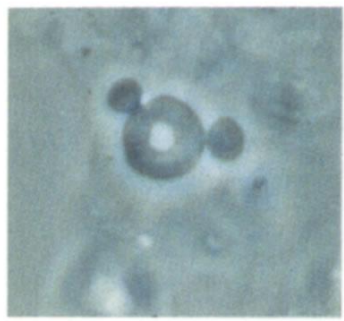

Behcet, sarcoidosis, SM

BELSZERVI TÜNETEK

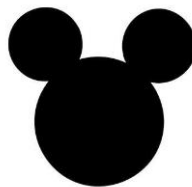
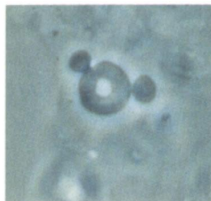
Tünet	Vasculitis	Differenciálás
Gastrointestinalis	GPA EGPA Schönlein – Henoch PAN	IBD fertőzőes eredet egyéb nem autoimmun eredet
Vese	ANCA vasculitisek Schönlein – Henoch PAN (nem GN!) Cryoglobulinaemias vasc.	SLE, Sjögren sy scleroderma myositisek egyéb..
Neurológiai	ANCA vasculitisek főleg EGPA Schönlein- Henoch GCA Takayasu arteritis	SLE Sjögren sy egyéb nem systemas autoimmun betegségek

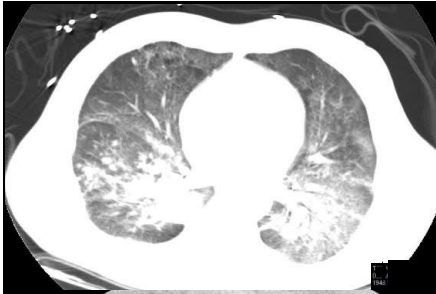
LABORELTÉRÉSEK

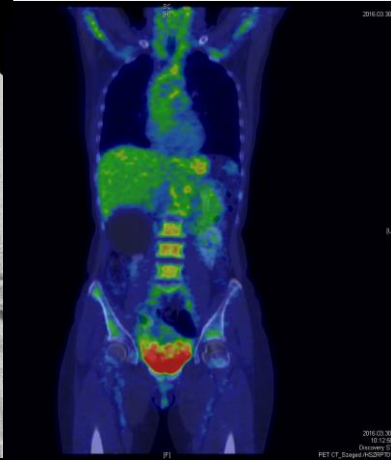
LABORELTÉRÉSEK

Specifikus	Nem specifikus
ANCA Cryoglobulin	Emelkedett gyulladási paraméterek Proteinuria Dysmorph vvt-k a vizeletben

RADIOLÓGIAI/ ENDOSCOPOS ELTÉRÉSEK

RADIOLÓGIAI/ ENDOSCOPOS ELTÉRÉSEK

Módszer	Eltérés	Vasculitis	Differenciálás
Mellkas rtg	beszűródés (fix v nem) cavitatio nodulusok	ANCA vasculitisek ANCA vasc. GPA GPA	Pneumoniák TBC sarcoidosis, RA
Mellkas CT	alveolitis cavitatio /nodulus	ANCA vasculitisek	SLE/ dermatomyositis
DSA	aneurizma stenosis occlusio	PAN Takayasu arteritis	atheroscleorisis talaján kialakult elváltozások egyéb betegségekhez társuló ectasiák (syphilis)

RADIOLÓGIAI/ ENDOCOPOS ELTÉRÉSEK

Módszer	Eltérés	Vasculitis	Differenciálás
Doppler UH	Halo jel	GCA – a. temporalisnál (vagy axilla/carotis)	atherosclerosis (ált. pahtognomicus – vizsgáló függő)
PET CT	FDG halmozás	nagyér vasculitisek	atheroma myofibroblast (DM)
Endoscopia	ulcusok	EGPA (főleg) Schönlein - Henoch	GERD IBD

PRIMER SYSTEMAS VASCULITISEK

Kis erek:

Schönlein – Henoch

Cryoglobulinaeimas vasculitisek

ANCA vasculitisek

(PAN)

Közepes erek:

ANCA vasculitisek

PAN

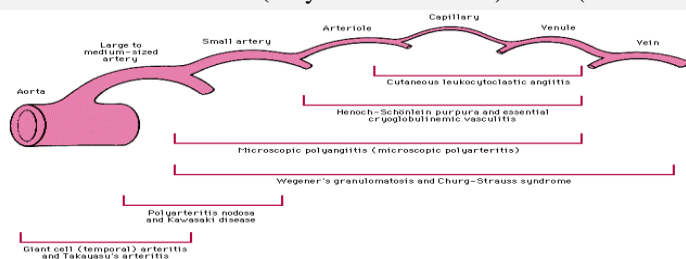
(PolyArteritis Nodosa)

Nagy erek:

Takayasu arteritis

Óriássejtes arteritis – GCA

(Giant Cell Arteritis)

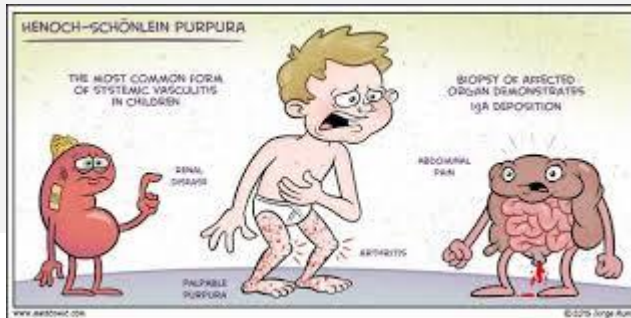

SCHÖNLEIN – HENOCH PURPURA

IgA1 – IC vasculitis

- Leggyakoribb gyermekkori vasculitis
- Spontán gyógyulhat
- Gyakran fertőzés váltja ki
- Akut purpurák
- Veseérintettség esetén igényel kezelést (haematuria, proteinuria)
- Boka, térd –arthritis
- GI traktus érintettsége

CRYOGLOBULINAEMIAS VASCULITIS

Vasculidic study:

HCV eliminációja: 24 hét alatt 100% responder
(87,5% CR, 12,5% PR)

46,1 %-ban cryoglobulin eltűnt

CR: komplett remisszio

PR: partialis remisszio

Cryoglobulinemia

Easy to diagnose and treat – if you think of it.

Vasculitis if complement is fixed

Hyaline pseudothrombus, a plug of precipitated cryoglobulin

To make the diagnosis, you must...
-- collect the blood in a warm tube;
-- keep it warm while serum / plasma is extracted;
-- cool the serum / plasma overnight in the refrigerator;
-- a precipitate in the cold is the cryoglobulin; measure the "cryocrit".

You may never discover any underlying disease.

If mixed, think of:
systemic lupus
hepatitis B & C
rheumatoid arthritis

Glomerular disease

Raynaud's

Look for petechiae on the cold areas.

Kell immunszuppresszio?

RTX nem interferál az antivirális terápiával - súlyos szervi érintettség esetén nem kikerülhető

Bőr laesio, perifériás neuropathia 80% - javulás

Vese érintettség 95% - javulás

26%-os lymphoma rizikót RTX csökkenti

(FONTOS: Sjögren sy-hoz társuló non- infectiosus cryoglobulinaemias vasculitis – mortalitási rizikót sokszorosára növeli - lymphoma!)

BEHCET

Behcet's Disease I Diagnostic Criteria

Recurrent oral ulcers	Aphthous ulcers noticed by patient/physician, 3 episodes in 12 month period
Plus 2 of following:	
Recurrent genital ulcers	Aphthous ulcers or scarring noticed by patient/physician
Eye lesions	Anterior/posterior uveitis on slit lamp, retinal vasculitis by ophthalmologist
Skin lesions	Erythema nodosum observed by patient, papulopustular / pseudofolliculitis with acneiform nodules noticed by physician
Pathergy test	Interpreted at 24-48 hours

*Disease is more prevalent in Mediterranean and East Asian populations.
Most common in Turkey where all the expert literature comes from.*

BEHCET

Az érfal nem destruálódik – ellentétben a többi vasculitissel.

1990 ISGB International Study Group for BD

2006 ICBD International Criteria for BD - ebben **vascularis** és **neurológiai** elemek is, szenzitivitása ezáltal jobb, specificitása rosszabb, mint elődjének.

EULAR 2016

GI érintettség: steroid majd SSZ/AZA/Thalidomid/ **aTNF 2008-as ajánláshoz képest új**

- **aTNF: IFX, ADA, CMZ**
- **Súlyos esetben opus**

Apremilast PD4 gátló – súlyos szájnyh. fekélyben –fázis II

Ustekinumab muco-cutan eset

IL-1 gátló – esettanulmányok

Ivig – supportív

TCZ- nem bizonyított.

ANCA VASCULITISEK

Necrotizáló, kisereket érintő gyulladás

Kiserek: leukocytoclastic vasculitis (dominálónan leukocytákból álló infiltratum, érfalnecrosis, leukocyta-szétesés)

Mindhárom entitásban előfordulhat:

- > Purpura
- > Necrotizáló, focalis-segmentalis, félholdképződéssel járó glomerulonephritis – pauci immun – klinikailag rapidan progresszív GN
- > Diffúz pulmonalis haemorrhagia (alveolaris capillaritis)
- > Mononeuritis multiplex
- > Necrotizáló hasi (bél, máj, cholecysta) vasculitis

ANCA VASCULITISEK

GRANULOMATOSIS POLYANGIITISSZEL (WEGENER) – GPA

Klasszifikációs kritériumok ACR: 2 vagy több jelenléte

Nasalis/ orális gyulladás (ulceratio – fájdalmas/fájdalmatlan, gennyes/véres orrváladék)

Mellkas rtg. eltérés – fix infiltrátum, nodulus/ cavitatio

Microhaematuria - >5 vvt/látótér / vvt cylinder

Szövetten: granulomás gyulladás az artériafalban/ perivascularisan

ANCA VASCULITISEK

GRANULOMATOSIS POLYANGIITISSZEL (WEGENER) – GPA

Srtawberry like
gingiva –
hyertrophias
gingivitis

Cavitatio és nodulusok

Nyeregorr

ANCA VASCULITISEK

MICROSCOPOS POLYANGITIS MPA

Klasszifikációs kritérium rendszer nincs.

Korábban: MPA – PAN ugyanazon betegség két formája – ezért MPA epidemiológiai adatok hiányosak

Főbb tünetek:

Glomerulonephritis – 90%

Tüdő – diffúz alveolaris haemorrhagia (capillaritis), multiplex tüdőinfiltratumok

Hasi vasculitis (ischaemiás colitis, hasi angina, vékonybél-necrosis, máj-, epehólyag vasculitis)

Bőr – purpura

Mozgásszervi: arthralgia, myalgia, arthritis

Neurológiai tünetek (mononeuritis multiplex, cerebialis vasculitis)

ANCA VASCULITISEK

EOSINOPHIL GRANULOMATOSIS POLYANGITISSZEL (CHURG- STRAUSS) EPGA

Klasszifikációs kritériumok ACR: 4 vagy több jelenléte

Anamnesisben asthma bronchiale

Perifériás vérben >10% eosinophilia

Mono- vagy polyneuropathia

Mellkas rtg. eltérés –infiltrátum

Paranasalis sinus eltérések

Szövetten: granulomás gyulladás az artériafalban/ perivascularisan eo. sejtekkel

ANCA VASCULITISEK

EOSINOPHIL GRANULOMATOSIS POLYANGITISSZEL (CHURG- STRAUSS) EPGA

Therápiás kipróbálás alatt

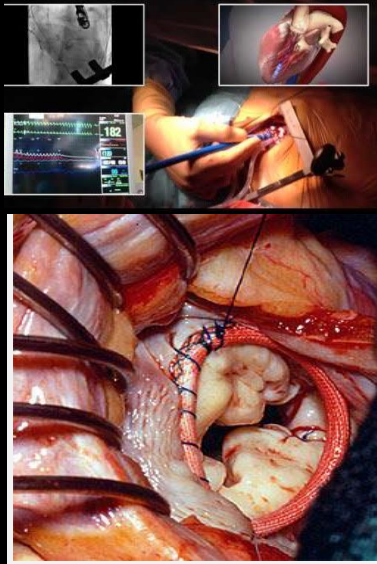
RTX: 86%-os válasz – inkább ANCA pozitív betegekben

Mepolizumab: IL5 antagonistá : relapsáló/ refrakter EGPA-ban ígéretes

Omalizumab: sc. IgE targettel (annak riporter kötő része) 17 beteg – 4 flair 25 hónap alatt

ANCA VASCULITISEK

EOSINOPHIL GRANULOMATOSIS POLYANGITISSEL (CHURG- STRAUSS) EPGA

Fiatal férfi beteg

Első tünetek:

asthma, pansinusitis,
majd **hypereosinophilia**, láz, hepatosplenomegalia,
majd panserositis

Területileg illetékes **haematológia:**

„**eosinophil leukéma dg –**”

th: Glivec

th. Rezisztencia

Immunológiai konzílium MPO ANCA pozitivitás

Szövődményes **valvulitis**

Mitralis billentyű csere

Th.: AZA + steroid

ANCA VASCULITISEK

	GPA (Wegener)	EGPA (Churg-Strauss)	MPA
Vasculitis jellemzői	neutrophil dominancia	Eosinophil dominancia	Neutrophil dominancia
Szövattani jegyek	neu. dominanciájú infiltratum és granuloma	eo. dominanciájú (nem fix) infiltratum és granuloma	neu. dominanciájú infiltrátum, <u>NINCS granuloma</u>
PR3-ANCA (cANCA)	80-90%	Elvértve	10-30%
MPO-ANCA (pANCA)	5-10%	30-70% poz. esetén ~ 100% vese érintettség	>90%
Klinikai tünetek gyakorisága	felső légút > vese, tüdő > bőr, szem > mononeuritis mtpx > GI tractus	mononeuritis mtpx, bőr, GI tractus > vese > myocardium	vese > tüdő > bőr, mononeuritis mtpx
Differenciál dg	típusos légúti tünetek, <u>granuloma</u>	allergiás előzmény, <u>eo.</u> vérben és szövetmintában	előbbieik hiánya, klinikai kép

ANCA VASCULITISEK THERÁPIÁJA

INDUKCIÓS

Corticosteroid + cyclophosphamid (CYC)

Eredeti séma: 1 mg/tskg pred. + 2 mg/tskg CYC per os – „CYCLOPS”

Újabb:

3x500-1000 mg methylprednisolon iv. + iv. CYC pulzus (0,75 g/m²)
havonta – 6 hónapig.

közben 0,8 mg/tskg methylprednisolon/nap p.os, fokozatosan
csökkentve „TAPIR”

Plasmapheresis veseelégtelenség /-RPGN/, ANCA-pozitivitás esetén
MEPEX vizsgálat

ANCA VASCULITISEK THERÁPIÁJA

INDUKCIÓS

Rituximab (anti-CD20 monoclonalis, B-sejt-depletáló antitest):

RAVE és RITUXVAS vizsgálat (2010)

Aktív nephritisben iv. MP + RTX egyenlő hatékonyságú iv. CYC-dal

Relapsusok esetén hatékonyabb a RTX, mint a CYC

Methotrexát

„Enyhe” betegség (felső légút, arthritis, DE alveolitis, glomerulonephritis
nincs)

Remisszió-indukció egyenlő arányban, mint CYC

Mycophenolát mofetil (vizsgálatok folyamatban..)

CYC-intolerancia - 25/32 betegben remisszió Stassen, et al, AnnRheum Dis 2007

Jobb, mint iv. CYC?? 35 beteg Hu W, et al Nephrol Dial Transplant 2008

Megfelelő alternatíva CYC helyett 17/12 MPA-s beteg

Silva et al. Clin J Am Soc . Nephrol. 2010

ANCA VASCULITISEK THERÁPIÁJA

FENNTARTÓ

AZA – 2 mg/tskg ált. dózis „**CYCAZAREM**” 2001 Meddig? **REMAIN** vizsgálat 2017 – 24 hó vs 48 hó – relapsus 63% vs 22%

MTX – AZA hatékonyságával egyező

MMF – mind remisszió indukcióban, mind fenntartó therápiaként megfelelő. DE! „**IMPROVE**” 2010 – ANCA + - relapsus arány nő!

RTX – „**MAINRITSAN**” 2014: indukció után 6., 12., 18. hónapban, 0. és 14. napon 500 mg
RTX – Kevesebb mh, tartósabb remisszió, mint AZA.

– „**RITAZAREM**” - AZA/RTX folyamatban. . Mind a minor, mind a maior relapsus több az AZA csoportban.

– therápia refrakter esetekben is!

Trimethoprim + Sulfamethoxazol

Remisszió 24 hónap után: 82% vs 60% placebo

Kevesebb felső légúti infectio

ANCA VASCULITISEK THERÁPIÁJA

FENNTARTÓ

RTX – Meddig? – MAINRITSAN2 2018

Automatikusan - 2 évig.

Egyedileg - ha a B sejt szám >0 ,

- ill. ha az ANCA titer emelkedik, akkor ismétleten 6 havonta 500 mg

Relapsus ráta szignifikánsan kevesebb volt az egyedileg elbírált csoportban – az automatikusa adáshoz viszonyítva (17,3% vs 9,9%)

Format: Abstract -

Send to -

Ann Rheum Dis. 2018 Aug;77(8):1143-1149. doi: 10.1136/annrheumdis-2017-212878. Epub 2018 Apr 25.

Comparison of individually tailored versus fixed-schedule rituximab regimen to maintain ANCA-associated vasculitis remission: results of a multicentre, randomised controlled, phase III trial (MAINRITSAN2).

Charles P^{1,2}, Terrier B¹, Ferrodeau E³, Cohen P¹, Faguer S⁴, Huard A⁴, Hamidou M⁵, Agard C⁵, Bonnotte B⁵, Samson M⁶, Karras A⁷, Jourde-Chiche N⁸, Lifermann E⁹, Gobert P¹⁰, Hanrotel-Saliou C¹¹, Godmer P¹², Martin-Silva N¹³, Pignon O¹⁴, Maligou M¹⁵, Aumaitre O¹⁶, Viallard JF¹⁷, Maurer F¹⁸, Meaux-Ruault N¹⁹, Riviere S²⁰, Sibilla J²¹, Puechal X¹, Ravaud P³, Mouthon L¹, Guillevin L¹, French Vasculitis Study Group.

© Author information

ANCA VASCULITISEK THERÁPIÁJA

FENNTARTÓ

STEROID

Céldózis: 7,5 mg/nap prednisolon,
Fokozatos dóziscsökkentés
Leépítés üteme „TAPIR” vizsgálat
LEF

Korábbi th-khoz köthető KI esetén
30 mg-os dózis MTX ekvivalens
Mh-k! Metzler et al 2007 ([GPA](#))

ANCA VASCULITISEK THERÁPIÁJA

ÚJDONSÁGOK

Indukció:

C5a inhibitor p.o(CCX168) „CLEAR”
CYC-dal steroid helyett

Ofatumumab – humanizált antiCD20
2016 Oxford Rheumatology, 55, 1437-42

Fenntartó:

BLys inhibitor (belimumab) „BREVAS”
+ AZA

ANCA VASCULITISEK MONITOROZÁSA

PR3 ANCA titer ↑ - relapsus jele lehet önmagában immunserológia alapján
therápia nem módosítható

Relapsus arány - 5 év -

GPA: 50-60% - **F.o.g. és/v granulomatosus** elváltozás esetén gyakoribb a relapsus arány, mint vese érintettségben.

MPA: 35%

EGPA: 25-30% - 80%-ban gyors remisszió érhető el. 10 éves túlélés 75-80%

Asthma remisszió ellenére perzisztál

ANCA VASCULITISEK MONITOROZÁSA

TÁRSRIZIKÓK

Infectio:

első 5 évben 30%-uk hospitalizált infectiók miatt

(Infectio kontroll? Vakcináció? Pneumocystis? Egyéb? IVIG?)

Kanadai tanulmány: alacsony GFR, hosszabb steroid th., lymphopenia

RTX – late onset neutropenia! Figyelembe kell venni

Indukció alatt vakcináció nem javasolt

Malignitás:

Dán tanulmány: 36 g kumulatív CYC összdózis felett tu. kockázat nő, alatta nem.

Haematológiai

Hólyag

Bőr (nem melanoma)

RTX nem emelte a tu rizikót!

ANCA VASCULITISEK ELLÁTÁSA

Kevés kivétellel, **SÚLYOS** betegségek
Korai dg, korai kezelés –
 - **mortalitási** ráta jelentősen **csökken!!**

Gondoljunk rá – vonjunk be társszakmákat -

"This is a tongue depressor for patients who won't stop talking."

Kezelésük immunológiai centrumban történjen

PAN – POLYARTERITIS NODOSA

Kp és kis ereket is érinti

Hepatitis B

Általában: Steroid + CYC/AZA/ MTX/MMF

Új: RTX /αTNF: IFX/ETA – kevés tanulmány

NAGYÉR VASCULITISEK – GCA – GIANT CELL ARTERITIS

GCA: leggyakoribb vasculitis ; PMR társulás: 40-60%

PMR: 2. leggyakoribb rheumat. gyull betegség; GCA társulás: 16-21%

Klinikum:

Cranialis erek érintettségének tünetei	Fejfájás
	Rágás claudicatio (pain on chewing)
	Fejbőr érzékenység
	Látásvesztés
	A. temporalis eltérései (fájdalom, nodulus, pulzus hiány)
Nagyerek (aorta és ágai) érintettségének tünetei	Végtag claudicatio (főleg kar)
Szisztémás gyulladás tünetei	Láz, éjszakai izzadás, testsúly vesztés
Polymyalgia rheumatica	Proximalis túlsúly myalgia és nyaki, váll/medenceövi mozgásbeszűkülés

NAGYÉR VASCULITISEK – GCA – GIANT CELL ARTERITIS

Pathomechanizmus:

Adventitia érintett először

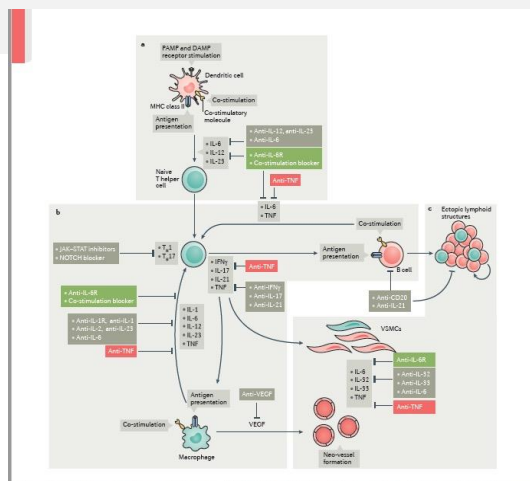
Aktivált dendritikus sejtek, ma-k

PAMP/MAMP

(pathogen/microbe associated molecular pattern)

Pro- inflammatoricus cytokinek: IL1, **IL6**

PDL-1 expressioja csökken – ez akcelarája a gyulladást

NAGYÉR VASCULITISEK – GCA – GIANT CELL ARTERITIS

Pathomechanizmus:

GCA-s betegek artériáinak falában vírus/ baktérium DNS-ek kerültek felismerésre 70% –
PAMP/ MAMP kulcsszerepét erősíti meg: VZV/ Parvovírus B19

Chlamydia

ATLO – ektópás lymphoid testek az erek mediajában 60% (Takayasuban is) (Artery
Tertiary Ly Organs)

Clement M. et al Front Immun 2016 7:158

IL9 overexpressio, Th9 polarizáció – We értékkel korrelál (TAK –ban is)

- Pann LL et al Clin. Rheumatol 2016 35.

NAGYÉR VASCULITISEK – GCA – GIANT CELL ARTERITIS

Diagnózis:

Gold standard: TAB – temporalis a. biopsia – **TABUL** vizsgálat: TAB vs UH color Doppler

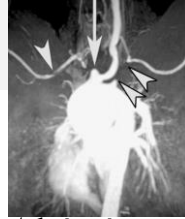
szenzitivitás: 39%   54%

specifititás: 100%   81%

még nem teljesen válthatja ki a biopsziát

NAGYÉR VASCULITISEK – TAKAYASU ARTERITIS

The American College of Rheumatology (ACR; 1990)

1. Angiographiával igazolt Ao/ elsődleges ágak stenosisa, felső /alsó végtag artériáinak occusioja / stenosisa
2. Ezen elváltozások nem arteriosclerosis/ fibromuscularis dysplasia stb. következményei
3. Elváltozások általában focalisak vagy szegmentálisak

NAGYÉR VASCULITISEK

KÉPILEG

(Biopsia – temporalis – TAB: min. 1,5 cm)

UH – 43%-ra csökkentette TAB szükségességét +PMR – kritériumok között
carotis/ axilla UH

CT/MR (7 tesla!) angio vs PET – PETCT/ PETMR

FDG uptake

AION /NAION elkülönítése (OCT is jó)

pontos mérőszám kidolgozása folyamatban

Limitációk???

NAGYÉR VASCULITISEK

KÉPILEG- LIMITÁCIÓK

UH: 2-4 héten belül karakterisztikus halo jel eltűnik
egyéb nagyérnél tovább perzisztál (carotis/ axillaris UH)

PET: myofibroblast , atheroma is glükóz felvevő

Aneurizma screening konszenzus még nincs
(1-2 évente MRI)

Szem érintettség – OCT rendszeres screening
(OCT: optical coherence tomography)

NAGYÉR VASCULITISEK

THERÁPIA

Steroid: - Szemészeti érintettségénél
–súlyosságtól **függetlenül**, nagy dózis, iv.

EULAR: mennyi káros:

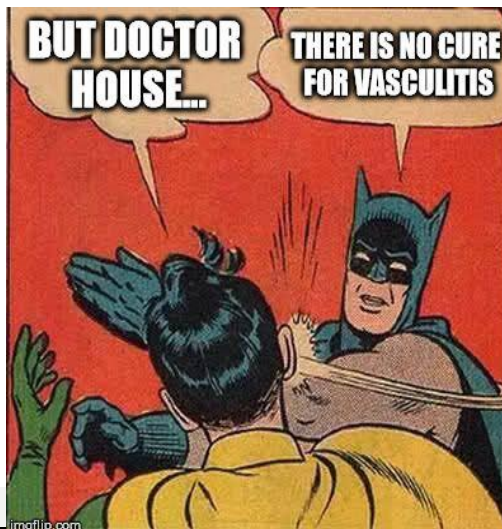
5 mg alatt

10 mg felett

mikor: 3-6 hónapon túl

MTX (LEF? – prospektív vizsgálatok)

ASA – ischaemias komplikáció megelőzésére

NAGYÉR VASCULITISEK

THERÁPIA

Biologicumok:

IL6 R - tocilizumab– GiACTA 2017.07 N.E. Journal of Med 119 új dg. beteg – 26 hetes követés – 56%os remissziós ráta

PMR-ben 100%-os remisszió, steroid mentes.

IL6 – sirukumab
 IL17 –secukinumab
 IL23 – ustekinumab
 GCA-ban ígéretes
 IL1 canakinumab

CTLA4 – abatacept – kevesebb relapsus
 RTX – GCA
 aTNF IFX? ADA? ETA? - GCA-ban nem , TAK ?

NAGYÉR VASCULITISEK

RELAPSUS PREDICTOR

GCA –

30-40 % relapsus első 5 éven belül – 50% 2 éven belül

Extracranialis nagyér érintettség
 Női nem
 Hypertonia, DM
 Cardiolipin AT emelkedés
 Dg-kor erőteljes gyulladásoz reakció

TAK –

kevés adat kb. 42-46% első 5 évben – 20% első évben

Carotis érintettség
 Férfi nem
 Emelkedett crp

TOVÁBBI KÉRDÉSEK

??????

ANCA

- Biopsia – rebiopsia?
- Serológia negatív betegek?
- Lokalizált GPA – felismerjük?
- Soliter tüdőgóc – mi legyen? /oka?
- Follow up – check lista ..?
- RTX fenntartó? Mikor?

LVV

- Követés? Mivel? (UH/ MRI)
- Relapsus?
- Aneurizma kifejlődésének predictorai?

Vasculitisek

- Steroid mentesség?
- Immunszuppresszió – meddig?
- Dózis? Váltás? Gyógyszerinterakciók?
- Speciális betegcsoportok?
- Társrizikók?
- Vakcináció? /Infectio kontroll?

tired
but inspired

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

